

Hikâye
Mustafa ARSLAN

GÖÇ YOLUNDA GÜZ AYAZI

Aşılmaz, erişilmez zirvelerin arasına sıkışmış derin vadilerin, birbirinden zengin otlakların, yeşille mavinin ahenkle dans ettiği o eşsiz şahikalar, umuda yolculuğun başladığı diyarlar...

Herkesin gözünde, gönlünde tüten özlemdir memleket...

Özlemlerimin, içimde besleyip, büyüttüğüm çocukluğumun erişilmez zirvelerinden bir geçmiş zamanı anlatayım, birlikte güz ayazında göç yolunun eşsiz güzellikleri eşliğinde seyr-i sefer eyleyelim bizim ellere...

Yazın yakıp kavuran sıcakları gelip geçmiş yerini güzün serin yayla havasına bırakmıştı.

Nisan yağmurlarıyla birlikte dağların yücesindeki koyaklarda kalan öbek öbek karlarda erimiş, birbiri ardına çağlayarak akan çaykara kaynakları sele durmuş, Çukurova'dan beri yekin eden yağmur yüklü bulutlar Torosların eteğini mesken tutmuştu...

Avşar Veli oğluyla birlikte iki çobanına sıkı sıkı tembihledi.

Geceye kalmadan göç yoluna çıkasınız diye.

Oğluyla iki çobanda sürüyü gece karanlığına kalmadan Akyoldan geçirip, göç yoluna vurulmuştu.

Avşar Veli de dünya ölümlü dünya diyerek yolu sapada olsa ışık dağın yamacındaki asker arkadaşı olan Batmaz Kadir'e uğramış bir soluk hal hatır sormuştu.

Eee onca vakit sonra asker arkadaşı gelmiş de Kadir ede ağırlamadan, misafir etmeden uğurlar mı silah arkadaşını.

Ocakta yanan bekci ataşının başında hem akşam yemeğini(yuka ekmek, malta şorası, bulgur pilavı, yoğurt, kaya pancarından galaylı gazanda pişmiş tirşik) birlikte yediler, hem de yılların hasretine dem vurdular...

Bekçi ataşının közünde kaynayıp demlenen çinko çaydanlıktaki isli dağ çayından yudumlarken eskiler, çok eskiler yâd edildi.

Geceyi sert ayazlara gebe ışık dağın yamacında dost ocağında geçiren Avşar Veli sabah ezanıyla birlikte ayaklanmıştı.

Batmaz kadirin horantası da kalkmış kahvaltılık ve yolluk hazırlamışlar.

Kahvaltısını edip yola revan olmuştu Avşar Veli.

Aşağısı pus, yukarısı aşılmaz zirveler...

Atı her nefes alışta bir duman yükseliyor sanki...

Gün ağardığı vakit çataktaki su değirmeninde soluklandı.

Pus çekilirken yeniden yola koyuldu...

Mitel köyünden geçip, Halbur yaylasına uzanan derin vadide atını sürüyor, bir yandan da sürünün izini takip ediyordu.

Oğlu ve çobanlar Halburu geçip camız yokuşundaki sık ardıcılıkta eğlenmişlerdi. Hem sürü dinlensin, yayılsın diye.

Az kalmıştı ama olsun, gündüz vakti köylünün ziraatının içinden geçilmezdi...

Akşamüstü yola çıkarız diye düşündüler.

Oğlu da, hem babam bize yetişir o vakte kadar diye söylendi.

Avşar Veli öğlen vakti yetişt i sürüsüne.

Otağı, horantası gün evveli kamyonla çıkmıştı yaylaya.

Sürü gelene kadar yaylada düzen hazır olacaktı.

Akşam üstüKörsulu köprüsünü aş ıp Geben ovasından öte Meryemç il beline varmışlardı.

Ömer ölen tepenin yamacında geceyi geçirecekler, sabah ezanıyla birlikte paşa oluğundan yukarı vadi içinden öte kayranlıya yaylaya ulaşacaklardı.

İşte böyle zorlu bir bahar yolculuğ unun ardından dolu dolu ve bin bir anıların yaş andığı koca bir yaz mevsimi geçmiş, güz gelmişti.

Son güz ayaz ı Toroslarda suratınıza kesik atıyor sanki.

Artık göç zamanıydı...

Dolu dolu geçen yayla zamanlarından sonra göç denkleştirilmiş, yola koyulma vakti gelmişti.

Torosların sert ayaz ı, Akdeniz'den gelen ılık meltem nerede kesişirse göç için uygun yer orası sanırım.

Serin yayla havasında yerle gök birleşmişçesine bir karanlık çökmüştü Torosların eteğine...

Hava kapalı, meryemçildenhalbura uzanan derin vadinin sessizliğinde baş döndürüyor soğuk...

Suratına çarpan hava acıyla karışık bir başka soğukluk hissettiriyor adeta...

Yayla ahali si yine kamyonla Çukurovaya geçmişti...

Avşar Veli çobanları ve oğ luyla birlikte Meryemç il belinde son gecesini geçirmek için koca bir ataş gaymış, kenarına dizilmişlerdi.

Sürüyüdegoyak içinde toplamış göz ucuyla etraf ı süzüyordu...

Bir yandan da tabakasını çıkarmış altın sarısı Adıyaman tütününden bir cuvara sarma gayretindeydi.

Havanın kapalı olması, gecenin zifiri çökmesi derken ataş ın har ı bir başka ısıtırken tiz ç ığlıklar uzaklardan geliyordu...

Gecenin karanlığ ında doğ a tüm vahşiliğ i ile hazırola geçmişti sanki...

Son geceydi...

Sabaha karşı yola çıkacaklar sabahın ilk ışıkları ile camız yokuşunda soluklanacaklardı...

Tüm plan buna göre yapılmıştı...

Havanın kapalı olması bir yana, soğ uğ un nakış nakış işlemesi bir yana...

Torosların dağ yamacında son güz deminde yanan ataş ın sıcaklığı derinden hissedilirken zihninde ne anılar, ne göçler yaşamıştı oysa Avşar Veli...

Şafak sökmek üzereydi, sürüyü ayaklandırmış meryemç ilin gediğ inden aşağı galanın suyuna inmişti...

Hava öyle çökmüştü ki, ağır bir yağmur ardıda büyük olasılıkla karlayacaktı...

Kayranlı suyu boyunca Geben ovasını geçiyorlardı...

Ağ ır hava birden boşaldı... Sanki gök delindi, bardaktan boşalırcasına yağıyordu...

Sürünün yol alması zorlamış bir yandan da Ardiç arasına yetişmesi gerektiğ ini biliyor ona göre yol alıyordu.

Yoksa Kırksu, kırk gözünden bir den çağ larsa körsuluyu geçmek imkansız olacak...

O yağmurda Kayranlı çayı boyunca güçte olsa körsuluyu geçmişti...

Ardıç arasından Camız yokuşuna sürüyü ulaştırmıştı ama hem sürüsü, hem kendileri yağmurun ve çamurun da etkisiyle bitap düşmüşlerdi...

Bu arada ikindi ezanı okunmuştu...

Tez elden bir ataş gaydılar.

Sürü de ardıçların arasında dinlenirken hem açlıklarını yatıştırmak, hem de üst başlarını kurutmak için ataşın başına toplandılar...

Yağmur olanca şiddetiyle devam ediyordu...

Avşar veli ardıça yanını vermişken şöyle bir yekindi.

Bir oğluna baktı, bir çobanlara...

Hakikaten yorgunluktan ağız dil verecek halleri kalmadığını gördü...

Sonra da döndü dedi ki:

Bundan yıllar evvel daha yirmiiki, yirmiüç yaşlarındayken yine böyle bir göç vakti kör sulu deresi geçilirken gelinin biri sele gitmiş.

Yine böyle bir yağmur yağıyormuş...

O yüzden dur durak demeden hemi de sürüyü yormayı göze alarak kör suluyu geçmeye gayret ettim.

İsli çaydanlıkta kaynayan çaydan doldurduğu bardağı elinde şöyle bir Geben ovasını gözledi.

Hakikaten de yağmurla birlikte kırksu çayı coşmuştu...

Boz bulanık suyun bir azgın akışı vardı ki görülmeye değer...

Önüne ne çıkarsa çıksın katıp, götürüyor mübarek...

Gür ormanların yeşille mavinin iç içe olduğu serin yayla kırksu...

Bağrından kopup gelen akarsuyu nasılda besliyor öyle...

Akşam karanlığı çökerken yağmur kesilmiş, hava da biraz yükselir gibi olmuştu...

Avşar veli ayaklandı...

Sırtındaki mavizeri kontrol etti, mermiyi ağzına verdi.

Hadi bakalım uşaklar yola revan olalım...

Geceyi bostanderede geçirelim...

Buranın yücesi yücedir...

Hava yükseldi ya, sonu ya karlar, ya parlar...

Biz işimizi sağlama alalım da aşağı inelim dedi...

Yeniden sürüyü ayaklandırıdılar...

Aynalı Ahmetindüşeğinden geçip, Galaboynu suyuna vardıklarında halbura da iyi yağmış amma dedi Avşar Veli.

Baksanıza su hala azgın akıyor...

Suyun yuka yerinden sürüyü geçirdiler halbura öte...

Gecenin karanlığı bir başka dert.

Halbura yukarı çıkarken pus çöktü, göz gözü görmüyordu...

Kurt puslu havayı severmiş.

Halburun pusu da yaman olur dedi Avşar Veli.

Oğlu yağız bir al kısarak sırtında sürünün önünde, çobanları at sırtında sürünün yanında Avşar Velide sürünün arkasını toplayarak ilerliyorlar...

Avşar veli pus çökünce seslendi:
Aman dikkatli olun ha, pus çöktü...
N'olurn'olmaz...
Gece yarısını çoktan geçmişti ki halbur düzüne çıktılar...
Sürü yorgun...
Halburdaki yaylacılar çoktan göçmüşler...
Tek bir ışık yanıyor yamaçta...
Avşar veli oğluna sürüyü toparlamasını söyledi, ben şo yanan ışığa bir varayım dedi.
Işığa vardı varmasına amma sesine karşılık ses soluk yok.
Tam umudunu kesip dönecekti ki elinde yanan bir eska ile yaşlı bir amca çıka geldi.
Hayırdır oğul ne bu hal dedi.
Avşar veli bir solukta derdini anlattı verdi.
Sürü perişan oldu.
Avlu gibi bir yer yok mu geceyi burada geçirelim dağılmasın sürü dedi.
İhtiyar aşağıdaki oğlunun evini tarif etti.
Onun avlusu büyükçe.
Sürüyü oraya çekin bakalım dedi.
Avşar veli atını koşturdu sürüye doğru...
Bir çırpıda sürüyü avluya çektiler...
Avluya gelip de dulda bir yer bulan sürü daha bir birine sokuldu.
Avşar veli oğluna bir ataş yakın hele demeye kalmadı, ihtiyar dede elinde bir satır ağır ağır geldi.
Oğul acıkmışsınızdır...
Size şora getirdim, bu yorgunluğun üzerine iyi gider dedi.
Oğlu hemen satırı aldı dedenin elinden.
Çinko tabaklara doldurdu sıcak sıcak içtiler...
Dede: hayırdır göçmeye geç kalmışsınız dedi.
Avşar Veli: Valla heç sorma, yukarı(Kayseri – Sivas) mal bakmaya gittik o da hayli dolaşıp dönünce sürüyü yayladan indirmek zor oldu...
Dede: Bugün yağan yağmurda suyu geçmiş miydiniz?
Avşar Veli: Geçtik goca geçtik amma hem biz yorulduk hem sürü...
Ardıç arasına gelince duldalandık amma iyi yorulmuşuz.
Dede: O suyu adamı alıp aparır... Geçerken dikkat etmek gerek...
Vaktiyle ne canlar yuttu...
Hava epey yükseldi, herhalde kar topluyor...
Dede müsaade isteyip evinin yolunu tuttu...
Sabah şafak vakti hava yeniden çökmüştü, ufaktan kar tozuyor ortalık.
Sürüyü yola vurdular tekrar.
Halburun derin vadisinde Çınarların, gamalakların, çamların arasından dere boyu indiler aşağı...
Güz ayazı fena yakıyor Torosların dağ yamacında...

Tükürsen tükürüğünü buz tutacak...

Öğlen vaktiydi, Bostanderedenmittele döndüklerinde hava az kırılr gibi olmuş, kar tozanları yerine çisilçisil yağan yağmura bırakmıştı...

Mitel vadisini aşır ak yola ulaşırlarsa gayri oradan öte yavaş yavaş giderlerdi.

Velhasıl dolu dolu bir yayla mevsiminin zorlu dönüşü de tamamlanmak üzereydi...

Avşar veli Çatak suyunda dinlenirken oğluna ve çobanlarına dedi ki:

Biz dağın, taşın, toprağın insanıyız...

Bizim için vaz geçilmez bir değerdir bu eller...

İşte size nasihatım.

Toroslar;

Aşılmaz erişilmez zirvelerin aşığı olmak güzel...

O zirvelere giden yollarda derin vadilerin sıcak koyaklarında yaylamak güzel...

Başını göğe kaldırdığın vakit bulutlara erişirsin sanırsın, başını döndürür gökyüzünün erişilmezliği...

Yeşille mavinin her bir tonuna eriştiğiniz, eşsiz güzelliklerin sıralandığı aşılmaz sanılan yollar...

Her adımı bir başka tarihe tanıklık edilen mihenk taşları ile döşeli memleketler...

Ak yoldan öte geçer gider Göç yolu...

Çukurovayı Doğuya bağlayan derin vadilerin, geçit başlarının eşsiz manzaraları...

Çinden, Maçinden beri gelir İpek yolu...

Anadolu bozkırlarını geçer, gelir dolanır Meryemçilden Halbura, HalburdanAzgıta, Azgıttan Çatağa, Çataktan Har boğazına, Har boğazından keş suyuna, Keş suyundan akarcaya rampasına...

Bir dolu hayatın akıp gittiği eller...

Hayatın ilmik ilmik işlendiği, vatan toprağının kutsiyetinin emsalsizliğini bilenlerin yetiştirdiği diyarlar...

Bu ellerde doğan her çocuk doğduğu an bilir çaresizliğe doğduğunu...

Bilirdi o yüzden tek çaresinin okumak olduğunu...

O yüzden evlatlar bu ellere iyi bakın...

Bu ellerde doğan, büyüyen, havasını soluyan, suyunu içen her bir cana Anadolunun her bir köşesinde rastlarsınız...

Çünkü bu ellerde doğanlar bilir ki okumak tek kurtuluş yoludur...

Çünkü bu ellerde öğrenilmiş çaresizliğin acı gerçeği yatar...

O acı gerçek ki yanlış bir öğretiler atadan öğula...

Neymiş o acı gerçek dediğinizi duyar gibiyim...

İşte o acı gerçek doğduğumuzdan itibaren ruhumuza işlenen

“ Oku, oku da başını kurtar.” Aha da halımız denir...

İşte en büyük kayıp burada başlar bu eller için...

Gözünü dünyaya açtığı bu ellere yetiştikten sonra el uzatmaktan imtina eder hale gelir dünya malı için...

Oysa ki ruhunun temeli bu diyarlar...

Biz, bu saatten sonra artık bu öğrenilmiş çaresizliği değiştirelim...

Biz, hem kendimize, hem de yetiştireceğimiz evlatlarımıza öğrenilmiş başarının daha ileri nasıl taşınması gerektiğini anlatabilmeliyiz.

O yüzden de “ Oku, oku da başını kurtar.” Sözünden sıyrılıp,

“Oku, Oku da hem kendini, hem memleketimizi kurtar.” Bilincini aşılammamız lazım...

Yoksa her canlı ölümü tadacaktır gerçeğinde olduğu gibi vurdum duymaz olmak içten bile değil...

Kalın Sağlıcakla.